

آیین‌نامه نمایه‌سازی نشریات در مؤسسه استنادی و پایش علم و فناوری جهان اسلام (ISC)

مقدمه

مؤسسه استنادی و پایش علم و فناوری جهان اسلام^۱ (از این پس به اختصار ISC)، با هدف ارتقای کیفی و استانداردسازی نشریات علمی و مطابق بند ۵، ماده ۲ اساسنامه موسسه، مصوب «شورای گسترش آموزش عالی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری» (از این پس به اختصار عتف) (۱۴۰۱/۱۲/۷)، آیین‌نامه پیشین با نام «نمایه‌سازی نشریات در پایگاه استنادی علوم جهان اسلام» را بازبینی کرده است. این آیین‌نامه، در تاریخ ۱۴۰۲/۰۳/۰۳ به تصویب شورای پژوهشی و فناوری ISC رسیده و از تاریخ ابلاغ ۱۴۰۲/۰۵/۲۱ لازم‌الاجرا است.

ماده ۱: اهداف

- ۱-۱- گزینش نشریات معتبر علمی جهت نمایه‌سازی در ISC؛
- ۲-۱- کمک به استانداردسازی نشریات علمی جهت تسهیل فرآیند حضور در نمایه‌های معتبر استنادی و تخصصی؛
- ۳-۱- افزایش رقابت سازنده میان نشریات در راستای بهبود کیفیت انتشارات علمی؛
- ۴-۱- ایجاد بستر مناسب جهت دسترسی به آثار علمی.

ماده ۲: تعاریف

۱-۲- **ناشر معتبر علمی:** ناشرانی که در سطح ملی و بین‌المللی به طور حرفه‌ای آثار علمی- تخصصی را نشر داده و به فروش می‌رسانند یا به طور رایگان در دسترس همگان قرار می‌دهند. این ناشران، یا بنگاه‌های خصوصی تجاری هستند یا به دانشگاه‌ها؛ پژوهشگاه‌ها؛ موسسات آموزش عالی، تخصصی یا پژوهشی؛ یا انجمن‌های علمی معتبر در سطح ملی، منطقه‌ای یا بین‌المللی وابسته‌اند. گروه اخیر، به طور معمول بیشتر الگوی نشر دسترسی آزاد را دنبال می‌کند.

۱-۱-۲- **ناشران تجاری ایران و جهان اسلام:** منظور بنگاه انتشاراتی خصوصی دارای مجوز رسمی از ایران یا کشورهای اسلامی است که دارای حداقل ۵ سال سابقه در انتشار کتاب یا نشریه تخصصی بوده و اعتبار آنها به تأیید کارگروه ارزیابی و اعتبارسنجی ISC رسیده باشد.

۲-۱-۲- **ناشران تجاری بین‌المللی:** دیگر ناشران تجاری که در سطح جهانی در زمینه انتشار نشریه علمی- تخصصی فعالیت دارند. اعتبارسنجی ناشران تجاری بین‌المللی توسط کارگروه ارزیابی و اعتبارسنجی ISC انجام خواهد شد و سالانه فهرست آنها بررسی و در صورت نیاز بازنگری می‌شود.

تبصره: ناشران تجاری بین‌المللی برتر شامل: Blackwell, Brill, Emerald, Elsevier, IEEE², John Wiley, Oxford, Sage, Springer, Taylor & Francis, Routledge نیاز به اعتبارسنجی در کارگروه ارزیابی و اعتبارسنجی ندارند.

۲-۱-۲- **دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های سطح یک:** منظور دانشگاه و پژوهشگاه‌هایی است که در آخرین رتبه‌بندی ملی ISC یا جهانی ISC در زمره دانشگاه‌ها یا پژوهشگاه‌های یک سوم برتر رتبه‌بندی در سطح ملی، منطقه‌ای یا بین‌المللی قرار گرفته باشد.

¹. Islamic World Science & Technology Monitoring and Citation Institute (ISC)

². Institute of Electrical and Electronics Engineers

۲-۱-۴- دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های سطح دو: منظور دانشگاه یا پژوهشگاه‌هایی است که در آخرین رتبه‌بندی ملی ISC یا جهانی ISC حضور دارند، اما در زمره دانشگاه‌ها یا پژوهشگاه‌های یک سوم برتر سطح ملی، منطقه‌ای یا بین‌المللی قرار نگرفته است.

۲-۱-۵- دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و موسسات سطح سه: منظور دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی و موسسات پژوهشی یا تخصصی وابسته به جامعه و صنعت است که در نظام‌های رتبه‌بندی حضور ندارند.

۲-۱-۶- انجمن‌های علمی: منظور انجمن‌هایی است که توسط کمیسیون انجمن‌های علمی ملی و بین‌المللی معرفی و تأیید شده باشند. انجمن‌های علمی توسط کارگروه ارزیابی و اعتبارسنجی بررسی و در دو دسته انجمن‌های علمی سطح یک و سطح دو رتبه‌بندی می‌شوند.

۲-۱-۶-۱- انجمن‌های علمی وابسته به وزارت عتف که در کمیسیون انجمن‌های علمی وزارت عتف^۱ رتبه‌بندی شده‌اند، نیازی به اعتبارسنجی در کارگروه ارزیابی و اعتبارسنجی ندارند و به دو دسته تقسیم می‌شوند:

- **انجمن‌های علمی برتر وزارت عتف:** انجمن‌هایی که مطابق با آخرین سال ارزیابی رتبه A و A⁺ کسب کرده باشند.
- **دیگر انجمن‌های علمی وزارت عتف:** انجمن‌هایی که در آخرین سال ارزیابی رتبه B تا F دریافت کرده‌اند.

تبصره: انجمن‌های فاقد رتبه (شامل انجمن‌های ستاره‌دار یا تازه تأسیس) تا زمانی که در ارزیابی‌ها وارد نشده و دارای رتبه نشده باشند در زمره انجمن‌های معتبر قرار نمی‌گیرند.

۲-۲- **نشریه علمی معتبر:** به نشریه‌ای اطلاق می‌شود که از مراجع ذیصلاح (مانند کمیسیون نشریات وزارت عتف، کمیسیون نشریات علوم پزشکی کشور، HEC کشور پاکستان و دیگر کشورهای اسلامی) یا دیگر مراجع رسمی (مانند حوزه علمیه) مجوز کسب کرده یا در نمایه‌های علمی استنادی، تخصصی یا عمومی معتبر نمایه شده باشد.

۲-۲-۱- **نمایه استنادی:** منظور پایگاه Scopus و پایگاه‌های WoS (شامل نمایه استنادی علوم، نمایه استنادی علوم اجتماعی، نمایه استنادی علوم انسانی و هنر و پایگاه استنادی علوم نوپدید^۲) است.

۲-۲-۲- **نمایه‌های تخصصی:** منظور نمایه‌هایی است که نشریات یک یا چند حوزه تخصصی مشخص را پوشش می‌دهند و فهرست آنها به تأیید کمیسیون نشریات وزارت عتف رسیده است.

۲-۲-۳- **نمایه‌های عمومی:** منظور نمایه‌هایی است که منحصر به یک حوزه موضوعی خاص نباشد. همچنین، فهرست نشریات دسترسی آزاد (DOAJ) در این گروه قرار می‌گیرند. تعیین اعتبار این نمایه‌ها بر عهده کارگروه ارزیابی و اعتبارسنجی می‌باشد.

۲-۳- **رعایت اخلاق نشر و جلوگیری از بروز تخلفات علمی:** منظور درج قوانین و مقررات مربوط به فرآیند داوری مقالات، رعایت اخلاق نشر و تصریح سیاست نشریه در مقابله با تخلفات علمی در وبگاه نشریه است.

۲-۳-۱- **شفافیت فرآیند داوری:** مقالات نشریه بایستی داوری علمی شده و جزئیات فرآیند داوری به ویژه نوع آن (دوسو ناشناس، یک سو ناشناس، داوری باز^۳ و ...) در وبگاه نشریه ذکر شده باشد.

۲-۳-۲- **مشابهت‌یابی:** نشریه باید به نرم افزار مشابهت‌یاب مجهز بوده و نام آن در وبگاه نشریه ذکر شود.

¹. <https://isac.msrt.ir/file/download/page/1666173646-shiberosde-1400.pdf>

². SCI, SSCI, A&HCI, ESCI

³. Double-blind, single-blind, open reviewing

۲-۳-۳- اخلاق نشر و دسترسی: نشریه متعهد به رعایت اخلاق نشر بوده و باید حداقل از قوانین یکی از کمیته‌های ملی یا بین‌المللی (مانند اخلاق در انتشارات (COPE)، کمیته بین‌المللی سردبیران مجلات پزشکی (ICMJ)، اتحادیه جهانی سردبیران انتشارات پزشکی (WAME) تبعیت کرده یا در آنها عضویت داشته باشد. همچنین در خصوص نشریات با دسترسی آزاد دارا بودن مجوز تحت عنوان Creative Commons است.

۲-۴- تمرکز موضوعی: به تنوع موضوعات پوشش داده شده در نشریه اطلاق می‌شود. هر چه نشریه تخصصی‌تر عمل کرده و حوزه موضوعی خاص‌تری را پوشش دهد تمرکز موضوعی بالاتری دارد. میزان تمرکز موضوعی نشریه، در گروه ارزیابی و اعتبارگذاری نشریات از طریق مطالعه اهداف و زمینه نشریه، بررسی رشته و تخصص اعضای گروه دبیران و همچنین تحلیل مقالات نشریه صورت می‌پذیرد.

۲-۵- انتشار منظم: به انتشار بهنگام و بدون تأخیر شماره‌های مختلف یک نشریه منطبق با نوبت انتشار اعلام شده اطلاق می‌گردد.

۲-۶- پراکندگی جغرافیایی و سازمانی اعضای گروه دبیران: به توزیع جغرافیایی و سازمانی اعضای گروه دبیران نشریه اطلاق می‌گردد.

۲-۷- مرتبه اعضای گروه دبیران: به مرتبه اعضای گروه دبیران به ازای استاد، دانشیار و استادیار اطلاق می‌گردد.

۲-۸- تنوع جغرافیایی و سازمانی نویسندگان: به توزیع جغرافیایی و سازمانی نویسندگان نشریه اطلاق می‌شود و بر اساس مولفه‌های وابستگی سازمانی و کشور محاسبه می‌شود.

۲-۹- اطلاعات کتاب‌شناختی و استنادی: عبارت است از اطلاعات نشریه (شامل عنوان، شاپا، سال انتشار، دوره و شماره)، اطلاعات مقاله (شامل عنوان مقاله، چکیده، کلیدواژه و فهرست ارجاعات) و اطلاعات نویسنده (گان) (شامل نام و نام خانوادگی، مرتبه علمی، وابستگی سازمانی (دانشگاه، دانشکده، گروه و اطلاعات تماس (ایمیل نویسنده مسئول) همچنین سبک استناد (درج سبک استاندارد استناددهی، درج عبارت [In Persian] برای ارجاعات مقالات فارسی که به انگلیسی ترجمه شده‌اند، الزامی است.

۲-۱۰- اطلاعات تماس با نشریه: درج شماره تلفن، نشانی ایمیل و نشانی پستی در وبگاه نشریه

۲-۱۱- برخط بودن محتوای نشریه: دسترسی پذیری اطلاعات کتاب‌شناختی، چکیده و متن کامل مدارک انتشار یافته در نشریه از طریق وبگاه آن.

۲-۱۲- قابلیت استخراج انبوه اطلاعات: ارسال اطلاعات مقالات نشریه از طریق سامانه XML یا اکسل در قالب فایل PDF و WORD امکان پذیر باشد.

۲-۱۳- شناسه دیجیتال: تخصیص شناسه‌ای منحصر بفرد شامل DOR و/یا DOI به هر مقاله.

ماده ۳: ورود نشریه به فرآیند بررسی

مدیر مسؤول یا سردبیر نشریه، بایستی درخواست برای نمایه شدن در ISC را از طریق ایمیل یا ثبت نام در سامانه ارسال نماید. پیش از ارسال درخواست، باید نسبت به احراز کلیه شرایط ورود نشریه مندرج در بند ۳-۱ اطمینان حاصل شود. لازم به توضیح است که معیار بررسی، وبگاه نشریه است. بنابراین، ضروری است کلیه اطلاعات و الزامات ماده ۳ در وبگاه در دسترس و نمایان باشد.

۳-۱- شرایط نشریه

۳-۱-۱- شرایط انتشار:

- داشتن شاپا؛
- داشتن وبگاه مستقل و جامع (دربرگیرنده تمام اطلاعات نشریه)؛
- داشتن حداقل دو سال سابقه انتشار؛

- ذکر نام ناشر در وبگاه نشریه؛
- داشتن حداقل ۶ مقاله در هر شماره و ۲۴ مقاله در سال؛
- انتشار بهنگام؛
- دارا بودن شناسه DOR و/یا DOI برای مقالات نشریه؛
- پیروی از یک روش استناددهی ثابت و استاندارد و درج شناسه DOR و/یا DOI در فهرست منابع هر مقاله؛
- درج راه ارتباطی شامل نشانی ایمیل و شماره تلفن؛
- امکان دسترسی ISC به چکیده، اطلاعات کتابشناختی و متن کامل مقالات؛
- اختصاص حداکثر ده درصد مقالات به اعضای گروه دبیران، مدیر مسؤول و سردبیر در یکسال اخیر؛
- اختصاص حداکثر ۲۵ درصد وابستگی سازمانی مقالات به ناشر یا مؤسسه صاحب امتیاز؛
- تصریح فرآیند داوری علمی در وبگاه نشریه؛
- تصریح سیاست نشریه در مبارزه با سرقت علمی؛
- پیروی از اصول اخلاق نشر علمی.

۳-۱-۲- شرایط ناشر/صاحب امتیاز:

- ناشر یا صاحب امتیاز نشریه بایستی یکی از موارد زیر باشد:
- انجمن: انجمن‌های علمی دارای مجوز از کمیسیون انجمن‌های علمی وزارتین (عتف یا بهداشت، درمان و آموزش پزشکی) و انجمن‌های علمی معتبر سایر کشورها؛
- مؤسسات ملی: هر یک از مراکز آموزش عالی، پژوهشی و فناوری که دارای موافقت قطعی از شورای گسترش آموزش عالی وزارتخانه‌های عتف یا بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا سایر مراجع قانونی مورد تایید کارگروه باشد. همچنین، مؤسسه‌های انتشاراتی دولتی یا غیردولتی که از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مجوز دارند، در صورتی که از سابقه و توانمندی‌های زیرساختی برخوردار باشند و شاخص‌های عملکرد آنها در حوزه پژوهش و فناوری از لحاظ کمی و کیفی به تایید وزارت عتف رسیده باشد، به عنوان مؤسسه تلقی می‌شوند.
- مؤسسات دیگر کشورها: موسساتی که در یکی از رتبه‌بندی‌های ISC یا رتبه‌بندی‌های جهانی حائز رتبه شده باشند یا عملکرد آن به تایید کارگروه ارزیابی برسد.

۳-۱-۳- شرایط گروه دبیران:

- برخوردار از سردبیر شاغل عضو هیأت علمی با حداقل مرتبه دانشیاری (فعال یا بازنشسته)؛
- تبصره: نشریه موظف به اعلام عضو جایگزین برای دبیر (ان) متوفی است.
- برخوردار از حداقل ۷ عضو در گروه دبیران با حداقل مرتبه استادیاری؛
- تبصره: حداکثر دو نفر از اعضای گروه دبیران می‌توانند استادیار باشند.

۳-۲- چنانچه در بررسی اولیه، نشریه شرایط مندرج در بند ۳-۱ را احراز نکرده باشد، مراتب جهت رفع نواقص مدارک به نشریه ابلاغ می‌شود و نشریه امکان بازنگری و تکمیل اطلاعات و ارسال دوباره آن به ISC را خواهد داشت.

ماده ۴: کارگروه ارزیابی

اعضای این کارگروه عبارتند از:

- ۱- رئیس مؤسسه ISC یا نماینده ایشان؛
- ۲- معاون پژوهشی مؤسسه ISC؛

۳- مدیر ارزیابی و اعتبارسنجی پژوهشی؛

۴- مدیر گروه ارزیابی و اعتبارسنجی نشریات؛

۵- یک متخصص موضوعی به پیشنهاد رئیس مؤسسه ISC.

ماده ۵: ارزیابی و امتیازدهی

۵-۱- پس از دریافت درخواست و در صورت احراز کلیه شرایط، نشریه وارد فرآیند ارزیابی می‌گردد. در این مرحله نشریه متناسب با شاخص‌های ارزیابی، امتیازدهی شده و در صورت کسب حد نصاب امتیاز (۸۰) جهت تصمیم‌گیری در دستور کار کارگروه ارزیابی و اعتبارسنجی قرار می‌گیرد.

۵-۲- در صورت تشخیص کارگروه، نشریه جهت بررسی دقیق‌تر به داوران متخصص موضوعی ارجاع خواهد شد.

۵-۳- در صورتی که نشریه موفق به کسب امتیاز لازم نشود، به نشریه اطلاع‌رسانی شده و نشریه می‌تواند نسبت به رفع نواقص اقدام کرده و پس از انتشار حداقل دو شماره یا گذشت یکسال از زمان آخرین ارزیابی مجدداً درخواست خود را ارائه نماید

۵-۴- نشریات نمایه شده در ISC هر ساله مورد بازبینی قرار گرفته و در صورت عدم رعایت شرایط لازم یا عدم کسب حد نصاب امتیاز (۸۰) مطابق با نظر کارگروه ارزیابی و اعتبارسنجی از نمایه خارج خواهند شد. دارا بودن شناسه منحصر به فرد DOR و/یا DOI برای کلیه مقالات جاری مجله در بازبینی مجدد سالانه ضروری است.

ماده ۶: وظایف و اختیارات کارگروه

کارگروه ارزیابی، نشریه را به لحاظ سطح علمی مقالات منتشر شده، حوزه موضوعی، زمینه تخصصی و مرتبه اعضای گروه دبیران بر اساس ضوابط بررسی نموده و نسبت به پذیرش یا رد نشریه برای نمایه شدن در ISC و در صورت نیاز ارسال آن به داوری تصمیم می‌گیرد. فرآیند کار کارگروه بدین شرح است:

- پس از امتیازدهی و کسب حد نصاب جلسه تشکیل می‌شود،
- امتیازهای مکاتبه نشریه مجدداً توسط اعضای کارگروه بررسی می‌گردد،
- در صورت نیاز به بررسی‌های بیشتر از متخصصان موضوعی حوزه مربوطه مشورت گرفته یا نشریه برای داوری برای آنها ارسال می‌گردد،
- نسبت به وضعیت نشریه تصمیم‌گیری می‌شود
- تصمیم اتخاذ شده برای نشریه اطلاع‌رسانی می‌شود.

ماده ۷: تاییدیه نمایه در ISC

۷-۱- بر اساس این آیین نامه، پس از کسب حد نصاب امتیاز و تایید کارگروه، تاییدیه نمایه در ISC به صورت تایید دوساله یا مشروط یکساله به نشریه ابلاغ می‌گردد.

۷-۲- نشریات پس از ارزیابی، بر اساس امتیاز کسب شده در یکی از گروه‌های زیر دسته‌بندی می‌شوند:

- نشریات هسته:

- کسب بیش از ۹۰ امتیاز از ارزیابی سالانه ISC در هر یک از سه سال اخیر، یا
- کسب چارک اول و دوم در ISC در هر یک از سه سال اخیر، یا
- کسب چارک اول تا چهارم در پایگاه‌های استنادی بین‌المللی Scopus و/یا WoS در یک سال اخیر.

- نشریات لیست انتظار:

- کسب امتیاز بین ۸۵ تا ۹۰ از ارزیابی سالانه ISC در هر یک از دو سال اخیر، یا
- کسب چارک سوم و چهارم در ISC در هر یک از دو سال اخیر، یا
- نمایه شدن در پایگاه‌های استنادی بین‌المللی Scopus و/یا WoS.

- نشریات اولیه:

- کسب امتیاز بین ۸۰ تا ۸۵ از ارزیابی سالانه ISC.

ماده ۸: تصویب

این آیین نامه در ۷ ماده و ۴ تبصره در تاریخ ۱۴۰۲/۰۵/۲۱ به تصویب هیات امنای مؤسسه رسیده و از تاریخ تصویب هیات امنای لازم الاجرا می باشد.